

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Галиця С.І., здобувач вищої освіти*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

В умовах сучасної глобалізованої економіки, де спостерігається зростання конкуренції та стрімкий науково-технічний прогрес, ключем до ефективного управління господарською діяльністю підприємств є їх здатність до інновацій та безперервного розвитку.

Вже з давніх часів люди розмірковували над поняттям «розвиток», яке завжди було об'єктом гострих дискусій через свою двозначність [5]. Таким чином, можна беззаперечно стверджувати, що розвиток передбачає зміни з плином часу, що можуть мати як позитивний, так і негативний вплив, в залежності від характеру цих змін. Серед різноманітних видів розвитку особливе значення набуває інноваційний розвиток, який вважається найбільш прогресивним напрямком [7]. Інноваційний розвиток підприємства – це складний процес, що вимагає ретельного планування та управління ресурсами з метою створення ефективної інноваційної стратегії, яка відповідає б конкретним потребам та можливостям підприємства [3].

У контексті розвитку сільськогосподарських підприємств, особлива увага повинна приділятися великим вертикально інтегрованим спеціалізованим підприємствам, що займаються виробництвом та переробкою агропродукції. Такі підприємства вирізняються значними перевагами, зокрема мають чітко окреслені економічні перспективи та характеризуються відсутністю жорстких меж, що є результатом гнучкості економічних процесів. Вважається, що стратегія індустріалізації, заснована на створенні великих вертикально інтегрованих виробничих комплексів, є оптимальним варіантом для прогресу регіональної агропродовольчої галузі [1].

Для стимулювання інноваційного розвитку в регіональних системах можна використовувати наступні інструменти:

- розвиток сприятливого інноваційного середовища та підтримка інформаційних мереж;
- забезпечення організаційної та фінансової підтримки наукомістких установ і розвиток освітньої сфери;
- присвоєння основним галузям, особливо агропродовольчій галузі, статусу регіонального пріоритету і їх виділення в автономний сектор;

* Науковий керівник – Зайка С.О., к.е.н., професор

– адміністративна та управлінська підтримка лідируючих галузей економіки регіону;

– створення оптимальних умов для інвестицій в інноваційні проекти; ініціативи, що сприяють розвитку винахідництва на місцевому рівні [1, 2, 6].

Сільське господарство, завдяки унікальним характеристикам організації та методів виробничих процесів, значно виділяється на фоні інших секторів національної економіки. Ця особливість вимагає детального врахування специфіки галузі під час формулювання стратегій для інвестицій та подальшого розвитку.

Фінансові установи, розглядаючи аграрних виробників як потенційних дебіторів, пропонують їм кредитні умови, які не лише забезпечують отримання стабільного доходу, але й дозволяють компенсувати потенційні збитки, спричинені інфляцією або нездатністю позичальника виконати свої зобов'язання [4]. Невідповідність технологічним нормам виробництва, запізнення з агротехнічними заходами, а також шкідливий вплив епіфітотій та епізоотій можуть привести до збитків у виробництві, зниження прибутків та платоспроможності виробника. В результаті, основними факторами, що впливають на рішення фінансових інституцій інвестувати в аграрний сектор, є:

– рівень невизначеності, зумовлений стохастичністю результатів аграрного виробництва, які сильно залежать від природно-кліматичних умов і опосередковано від людського фактора;

– ризик неотримання повернення інвестицій через неплатоспроможність сільськогосподарського виробника, який зазнав збитків протягом виробничого циклу і не має достатнього резерву коштів для їх компенсації [3].

Потребує ретельного аналізу комплекс ризиків, пов'язаних із сільськогосподарським виробництвом, які безпосередньо впливають на виробничий процес. Ці ризики вимагають застосування страхових заходів для зниження можливих збитків та запобігання ризику банкрутства аграрних підприємств.

Інноваційний розвиток підприємства неможливий без доступу до точної та адаптивної інформації про внутрішнє та зовнішнє бізнес-середовище. Така інформація є базою для швидкого адаптування до змін на мікро- та макро- рівнях, ефективного оновлення асортименту продукції та технологій, а також для визначення змін у потребах цільової аудиторії інноваційного продукту.

Отже, основними складовими механізму організації та економічної підтримки інноваційного розвитку в аграрному секторі є: державне сприяння, розвиток інноваційного ринку, налагодження

процесу імплементації інновацій, створення сприятливих економічних умов та управління інноваційними та кадровими ресурсами. Розробка та ефективне функціонування системи інноваційного забезпечення для аграрних підприємств, а також її організаційно-економічний механізм сприятимуть створенню оптимального інноваційного середовища [5]. Це, в свою чергу, забезпечить трансформацію наукових відкриттів та розробок у інноваційні продукти, їх впровадження у виробничий процес, а також підтримку та розвиток інноваційного потенціалу регіону.

Таким чином, підвищення інноваційної активності вимагає, з одного боку, ефективного державного управління та координації зусиль усіх зацікавлених сторін, а з іншого – інтеграції зусиль усіх заінтересованих структур у процесі реалізації інновацій, залучення інвестицій та створення умов для успішного впровадження інновацій у сільськогосподарську діяльність.

Література:

1. Hridin O.V., Zaika S.O., Zaika O.V. The key aspects, specific features, and modern trends in the implementation of innovative projects in the agricultural sector of the economy. *Управління проектами: проектний підхід в сучасному менеджменті: Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції фахівців, магістрантів, аспірантів та науковців*. Одеса : ОДАБА. 2023. С. 180-185.

2. Hridin O., Zaika O. (2023). Specific features and prerequisites of the innovative revival of Ukraine agriculture. Materials of the VII International Scientific and Practical Conference «*Management of the Development of Socio-Economic Systems*» (Kharkiv, April 20-21, 2023): abstracts of the report. Kharkiv: DBTU, pp. 229-232.

3. Mandych O., Zaika S., Zaika O., Zhyliakova O., & Blyzniuk O. (2023). Risk management of innovation activities in the digital ecosystem. *Innovations in scientific, technical and social ecosystems*, no. 6, pp. 24-45. DOI: <https://doi.org/10.56378/MOZS20231805>

4. Zaika S.O., Hridin O.V., Zaika O.V. Financial aspects of innovative development. *Економіка та суспільство*, (55). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-62>

5. Zaika S.O., Hridin O.V., Zaika O.V. Historical milestones and prospects of innovative technology development in agricultural production. *Contemporary technologies and society: innovations, artificial intelligence, and challenges*. Collective Scientific Monograph Edited // by Valentyna Yuskovych-Zhukovska and Oleg Bogut Katowice. 2023. p. 450-455.

6. Zaika S.O., Hridin O.V., Zaika O.V. Innovations in sustainable agricultural development: trends, issues, perspectives. *Економіка та суспільство*, (52). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-69>

7. Заїка С.О., Грідін О.В. Генезис дефініції інновація. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2016. Вип. 2(48). С. 24-30. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/15430>